

SVEA HOVRÄTT
Avdelning 01
Rotel 0110

DOM
2016-02-26
Stockholm

Mål nr
B 3175-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Nacka tingsrätts dom den 10 mars 2015 i mål nr B 2355-13, se bilaga A

PARTER (antal tilltalade 1)

Klagande och motpart (Åklagare)

Kammaråklagare Daniel Suneson
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm

Klagande och motpart (Målsägande)

Jessica Mac Dowall
Villagatan 24 B
114 32 Stockholm

Ombud och målsägandebiträde: Advokat Ia Sveger
Mailbox 553
114 11 Stockholm

Klagande och motpart (Tilltalad)

Ian PAUL Mac Dowall, 710210-4630
Karl Gerhards Väg 23 A
133 35 Saltsjöbaden

Ombud och offentlig försvarare: Advokat Johan Eriksson
Box 12107
102 23 Stockholm

SAKEN

Grov kvinnofridskränkning

HOVRÄTTENS DOMSLUT

Hovrätten ändrar tingsrättens dom på följande sätt.

1. Hovrätten dömer Paul Mac Dowall enligt 4 kap. 4 a § brottsbalken i dess lydelse före den 1 juli 2013 för grov kvinnofridskränkning (åtalpunkterna 1.1 – 1.6 i tingsrättens dom).
2. Hovrätten ogillar åtalet för ofredande (åtalpunkten 1.7 i tingsrättens dom).
3. Hovrätten bestämmer påföljden till fängelse 8 månader.

Dok.Id 1257431

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 670 10 E-post: svea.avd1@dom.se www.svea.se	08-561 670 19	måndag – fredag 09:00-15:00

4. Hovrätten bestämmer det skadestånd som Paul Mac Dowall ska betala till Jessica Mac Dowall till 50 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 13 maj 2014 till dess full betalning sker.
 5. Ia Sveger tillerkänns ersättning av allmänna medel med 90 416 kr. Av beloppet avser 67 473 kr arbete, 4 860 kr tidspillan och 18 083 kr mervärdesskatt.
 6. Johan Eriksson tillerkänns ersättning av allmänna medel med, rätt avrundat, 110 405 kr. Av beloppet avser 85 334 kr arbete, 2 430 kr tidspillan, 560 kr utlägg och 22 081 kr mervärdesskatt.
 7. Paul Mac Dowall ska ersätta staten för kostnaderna i hovrätten för målsägandebiträdet och den offentlige försvararen.
-

YRKANDEN I HOVRÄTTEN

Åklagaren har yrkat att hovrätten ska döma Paul Mac Dowall även för misshandel av normalgraden enligt åtalpunkterna 1.4 och 1.5 och att hovrätten ska rubricera gärningarna i åtalpunkterna 1.1, 1.2, 1.4, 1.5 och 1.6 som grov kvinnofridskränkning. Åklagaren har vidare yrkat att hovrätten ska skärpa den av tingsrätten utdömda påföljden oavsett om hovrätten bedömer gärningarna som separata fall av misshandel eller som grov kvinnofridskränkning.

Jessica Mac Dowall har yrkat att hovrätten ska döma Paul Mac Dowall i första hand för grov kvinnofridskränkning i enlighet med åtalpunkten 1 och i andra hand för misshandel även enligt åtalpunkterna 1.3, 1.4 och 1.5 samt ofredande enligt åtalpunkten 1.7. Jessica Mac Dowall har vidare yrkat att hovrätten ska helt bifalla hennes skadeståndsyrkande i tingsrätten.

Paul Mac Dowall har yrkat att hovrätten ska ogilla åtalet och skadeståndsyrkandet.

Åklagaren och Jessica Mac Dowall har, för det fall hovrätten skulle dela tingsrättens uppfattning att gärningarna i åtalpunkterna 1.4 och 1.5 är att bedöma som ofredande respektive misshandel, ringa brott, godtagit av försvararen gjord invändning om att det är fråga om preskriberade gärningar som inte ska innefattas i åtalet för grov kvinnofridskränkning.

Parterna har motsatt sig varandras yrkanden om ändring av tingsrättens dom.

HOVRÄTTENS DOMSKÄL

Parterna har i huvudsak lagt fram samma bevisning i hovrätten som i tingsrätten. Jessica Mac Dowall har därutöver lagt fram ny bevisning i form av vittnesförhör med Kasper Drakendal (avseende åtalpunkterna 1.3 och 1.7) och fotografier (avseende åtalpunkten 1.1). Även Paul Mac Dowall har lagt fram ny bevisning i form av väderhistorik för Särö (avseende åtalpunkten 1.1), protokoll med bilagor från Sveriges Advokatsamfund och utdrag från läkaren Bo Kuritzéns hemsida (avseende åtalpunkten 1.4).

SkuldAllmänt om bevisvärderingen

Åtalet bygger i huvudsak på Jessica Mac Dowalls uppgifter. En huvuduppgift blir därför att bedöma om Jessica Mac Dowalls utsaga är trovärdig och om den, i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet, är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt (se NJA 2009 s. 447 I och II samt NJA 2010 s. 671).

Jessica Mac Dowall har lämnat detaljerade, levande och långa berättelser under de olika åtalspunkterna. Berättelserna framstår som självupplevda och fria från felaktigheter, överdrifter och tvekan i avgörande delar. I de få fall hon ändrat sina uppgifter har hon kunnat lämna rimliga förklaringar till de ändringar hon gjort. För hovrätten framstår det som naturligt att en person förhållandevis lång tid i efterhand inte kan komma ihåg alla detaljer t.ex. exakt datum för en viss händelse.

Jessica Mac Dowalls berättelse får stöd av annan bevisning. Gärningen under åtalspunkten 1.1. (Möhippan) stöds av Catharina Robackens uppgifter. Catharina Robacken är visserligen Jessica Mac Dowalls mor och hennes vittnesmål får därför bedömas med viss försiktighet. Hennes uppgifter har dock varit detaljerade och klara och framstår som tillförlitliga. De blåmärken hon har iakttagit på Jessica Mac Dowall efter händelsen under åtalspunkten 1.1 och hennes uppgifter om att Jessica Mac Dowall gråtit och berättat att Paul Mac Dowall slagit henne utgör stöd för Jessica Mac Dowalls berättelse.

Vad gäller gärningen under åtalspunkten 1.2 (Blåsningen) får Jessica Mac Dowalls berättelse stöd av de uppgifter som Anna Skipper har lämnat. Anna Skipper har på ett trovärdigt sätt berättat att hon iakttagit blåmärken på Jessica Mac Dowalls axlar och bröst.

Vidare får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalspunkten 1.3 (Trappan) stöd av Kasper Drakendals uppgifter. Kasper Drakendal är visserligen Jessica Mac Dowalls son och hans uppgifter får därför bedömas med viss försiktighet. Han har dock klart och detaljerat berättat om gärningen och bl.a. om hur han sett Paul Mac Dowall dunka

Jessica Mac Dowall mot en stenvägg så att hon slagit i ryggen och bakhuvudet. Hans uppgifter bedöms som tillförlitliga.

Jessica Mac Dowall får också stöd av annan bevisning när det gäller händelsen under åtalspunkten 1.4 (Badkaret). Flera vittnen, Catharina Robacken, Sara Schager, Lotta Stemme och Anna Skipper, har uppgett att Jessica Mac Dowall berättat om händelsen för dem. Catharina Robacken har berättat att Jessica Mac Dowall ringde henne samma kväll och berättade om händelsen och hur ont hon hade. Sara Schager, som arbetade tillsammans med Jessica Mac Dowall under den tiden, har berättat att Jessica Mac Dowall vid ett tillfälle i augusti/september 2012 bröt ihop på kontoret och berättade om fysisk och psykisk misshandel och då bl.a. om badkarshändelsen. Anna Skipper har även berättat att hon iakttagit ett stort blåmärke på Jessica Mac Dowalls rygg.

Vidare får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalspunkten 1.5 (Cannes) stöd av vad Åsa Modig har berättat. Åsa Modig, som under den aktuella tiden arbetade tillsammans med Jessica Mac Dowall, har uppgett att Jessica Mac Dowall, under taxiresan till flygplatsen, vred sig om handlederna som om det gjorde ont och att hon sa att det hade varit bråk mellan henne och Paul Mac Dowall, att han hade kastat ut henne från huset och att hon inte hade fått säga hejdå till barnen. Hovrätten finner inte anledning att ifrågasätta hennes uppgifter och bedömer dem som tillförlitliga.

Slutligen får Jessica Mac Dowalls berättelse under åtalspunkten 1.6 (Frankrike) stöd av Sara Schager, Åsa Modig och Catharina Robackens uppgifter. De har uppgett att Jessica Mac Dowall för dem berättat att Paul Mac Dowall sparkat henne på svanskotan och i ryggen. Sara Schager har uppgett att Jessica Mac Dowall berättade om denna händelse vid tillfället 2012 då hon hade brutit ihop på kontoret, som ovan nämnts, och att hon då också berättat att misshandeln hade orsakat mycket smärta och att hon fått svårt att sitta efter händelsen. Catharina Robacken har även berättat att Jessica Mac Dowall haltade efter händelsen.

Utöver nämnda vittnen får Jessica Mac Dowall stöd av vad läkaren Anna Leijonhuvud, kuratorn Pandora Hultqvist och verksamhetsledaren på kvinnojouren, Nina Persson, berättat. Samtliga har vittnat om att Jessica Mac Dowall vänt sig till dem och berättat

om problem och våld inom äktenskapet. Anna Leijonhuvud har berättat att Jessica Mac Dowall redan vid ett besök i februari 2011 uppgav att Paul Mac Dowall var våldsam. Anna Leijonhuvud träffade även Jessica Mac Dowall vid två senare tillfällen, i februari och i april 2013. Av hennes utsaga framgår att Jessica Mac Dowall även berättat att hon fick blåmärken på ställen där de doldes av kläder.

Pandora Hultqvist har berättat att hon med säkerhet minns en detalj från samtalen, nämligen att Jessica Mac Dowall sa att Paul Mac Dowall tilldelat henne s.k. knackningar. Jessica Mac Dowall har också, när hon berättat om våldet senare, använt just det begreppet.

Mot denna bakgrund anser hovrätten att Jessica Mac Dowalls utsaga är trovärdig och att den i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet är tillräcklig för att beviskravet ska vara uppfyllt. Hovrätten övergår därför till att bedöma Paul Mac Dowalls berättelse och bevisning.

Paul Mac Dowall, som förnekat samtliga gärningar, har påstått att Jessica Mac Dowall har ekonomiska motiv för att anklaga honom för brott. Han har berättat att han genom hennes tidigare advokat hotades med att han skulle polisanmälas för misshandel och kränkning, om hon inte fick hälften av vinsten från försäljningen av fastigheten och 50 000 kr i kränkningssersättning. Först efter att han inte accepterade att betala beloppet och först efter att han ansökte om äktenskapsskillnad gjordes en polisanmälan. Han har i detta sammanhang lagt fram ett beslut av Advokatsamfundet. I beslutet tilldelas Jessica Mac Dowalls tidigare advokat en erinran för att ha åsidosatt sina plikter som advokat när han framställt kraven och hotat med polisanmälan, vilket Advokatsamfundet ansåg utgöra en otillbörlig påtryckning.

Jessica Mac Dowall har förnekat att hon skulle försökt pressa Paul Mac Dowall på pengar eller hälften av vinsten från försäljningen av fastigheten och har uppgett hon inte närvarade vid mötet där hotet skulle ha framställts av hennes tidigare advokat. Hon har vidare berättat att hon sedermera bytte advokat, bl.a. för att den tidigare advokaten vidtog åtgärder utan att samverka med henne. Hon har också berättat att hon

själv ville ansöka om äktenskapsskillnad, men att Paul Mac Dowall hann göra det före henne.

Det som framkommit om Jessica Mac Dowalls tidigare advokats agerande inför brottsanmälan är omständigheter som ska tas i beaktande vid värderingen av Jessica Mac Dowalls utsaga. Vad som i övrigt framkommit av utredningen i målet talar enligt hovrätten dock emot att Jessica Mac Dowall skulle ha haft motiv att falskeligen anklaga Paul Mac Dowall för brott. Hovrätten beaktar därvid särskilt vad läkaren Anna Leijonhuvud, kuratorn Pandora Hultqvist och verksamhetsledaren på kvinnojouren, Nina Persson, berättat om att Jessica Mac Dowall sökt sig till dem pga. våld inom äktenskapet. Av Anna Leijonhuvuds berättelse framgår, som redan nämnts, att Jessica Mac Dowall tidigt berättade om våld inom äktenskapet.

Vidare har Paul Mac Dowalls mor Viveca Mac Dowall hörts och hon har beträffande åtalspunkten 1.1 (Möhippan) berättat bl.a. att hon inte sett några blåmärken när Jessica Mac Dowall ammade hemma hos dem under den aktuella helgen. Hon har också berättat att Jessica Mac Dowall ammade utan att täcka för bröstet. Jessica Mac Dowall har dock uppgett att hon endast blottlade en liten del av bröstet när hon ammade och att blåmärkena därför inte syntes. Den förklaring som Jessica Mac Dowall har lämnat till att blåmärkena inte syntes framstår som naturlig. Mot bakgrund härav anser hovrätten att det Viveca Mac Dowall uppgett i detta sammanhang inte rubbar bevisvärdet av Jessica Mac Dowalls utsaga.

Paul Mac Dowall har även åberopat Viveca Mac Dowalls dagboksanteckningar och väderhistorik för Särö/Budskär avseende nämnda helg. Av denna bevisning framgår att det ska ha regnat under vissa delar av helgen. Jessica Mac Dowall har berättat att det var varmt under dagen för möhippan och har lagt fram foton från möhippan, där det framgår att solen skiner och att hon har på sig kavaj och sjal, vilket hon också berättat om i förhör. Med hänsyn härtill finner hovrätten att den utredning som har lagts fram avseende väderförhållandena under nämnda helg inte rubbar bevisvärdet av Jessica Mac Dowalls berättelse.

Även Paul Mac Dowalls far Ian Mac Dowall har hörts och han har beträffande åtalspunkten 1.6 (Frankrike) berättat bl.a. att han inte hört några sparkar utdelas, trots att han befann sig i rummet intill vid tidpunkten då gärningen skulle ha inträffat. Den omständigheten att Ian Mac Dowall inte har hört några sparkar utdelas, rubbar inte, när det inte framkommit att detta med nödvändighet skulle ha hörts i rummet intill, bevisvärdet av Jessica Mac Dowalls utsaga och den övriga stödbevisningen under denna åtalspunkt.

Inte heller den övriga bevisningen som Paul Mac Dowall har lagt fram förtar bevisvärdet av den stödbevisning som finns för Jessica Mac Dowalls utsaga. Mot den bakgrunden anser hovrätten att Jessica Mac Dowalls uppgifter kan läggas till grund för bedömningen.

Närmare om de olika åtalspunkterna

Hovrätten ansluter sig till tingsrättens slutsatser vad gäller åtalspunkterna 1.1 (*Möhippan*), 1.2 (*Blåsningen*) och 1.6 (*Frankrike*). Gärningarna är styrkta och tingsrättens dom ska inte ändras i dessa delar.

Vad gäller åtalspunkten 1.3 (*Trappan*) finner hovrätten att Kasper Drakendals uppgifter, som redan nämnts, stöder Jessica Mac Dowalls berättelse om händelsen. Gärningspåståendet är därför fullt ut styrkt under denna punkt. Misshandeln är av normalgraden. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Vad sedan gäller åtalspunkten 1.4 (*Badkaret*) gör hovrätten följande bedömning. Jessica Mac Dowall har bl.a. berättat att badkaret fanns bakom henne när Paul Mac Dowall slängde henne i det och att hon, när hon föll i badkaret, slog ryggen i badkarskranen. Hennes uppgifter stöds, som redan nämnts, av flera vittnen bl.a. hennes mor Catharina Robacken som berättat att Jessica Mac Dowall, på kvällen den aktuella dagen, berättat för henne att Paul Mac Dowall slängt henne i badkaret och att Jessica Mac Dowall trodde att hon hade brutit ryggen samt att hon klagat på ryggbesvär. Hovrätten finner därmed att gärningspåståendet är styrkt. När det gäller frågan om Paul Mac Dowall har haft uppsåt att skada Jessica Mac Dowall anser hovrätten att det inte har framkommit något som ger anledning att ifrågasätta att Paul Mac Dowall varit

medveten om att Jessica Mac Dowall skulle kunna skadas till följd av att han slängde henne mot badkaret. Han får därför anses ha insett risken för att Jessica Mac Dowall skulle skadas. Det förhållandet att Jessica Mac Dowall var placerad så att hon hade badkaret bakom sig när han slängde henne i det, visar också att Paul Mac Dowall förhållit sig likgiltig till om hon skulle skada sig av fallet på det sätt som skett. Det är därför också styrkt att Paul Mac Dowall har haft ett likgiltighetsuppsåt till effekten av sitt handlande. Åtalet är styrkt och misshandeln är att bedöma som misshandel av normalgraden. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

När det gäller åtalspunkten 1.5 (*Cannes*) finner hovrätten att vad Åsa Modig har uppgett om sina egna iakttagelser och om vad hon fått berättat för sig av Jessica Mac Dowall under taxiresan till flygplatsen, tillsammans med vad Jessica Mac Dowall berättat, är tillräckligt för att anse åtalet styrkt, dock inte såvitt det avser att Paul Mac Dowall skulle ha kastat omkull Jessica Mac Dowall på golvet innan han sparkade. Misshandeln är att bedöma som misshandel av normalgraden. Tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Vad slutligen gäller åtalspunkten 1.7 (*Ofredande*), finner hovrätten i och för sig, till skillnad mot tingsrätten att det finns stödbevisning för gärningen, bl.a. Sara Schagers uppgifter och i hovrätten även Kasper Drakendals uppgifter. Hovrätten anser dock att de i gärningsbeskrivningen angivna uttalandena är alltför opreciserade i tid och att åtalet därför inte kan bifallas. Tingsrättens dom ska alltså inte ändras i denna del.

Rubricering

Frågan är om de gärningar som Paul Mac Dowall döms för ska bedömas som grov kvinnofridskränkning eller om han ska dömas för vart och ett av de enskilda brotten, nämligen misshandel vid sex tillfällen.

Redan gärningarna som sådana med återkommande misshandel och kränkande uttalanden talar med styrka för att gärningarna utgjort led i en upprepad kränkning av Jessica Mac Dowalls integritet och varit ägnade att allvarligt skada hennes självkänsla. Därutöver tillkommer den kontext i vilken gärningarna har begåtts. Jessica Mac Dowall har avseende detta bl.a. berättat att våldet oftast var kopplat till att hon skulle

göra något där Paul Mac Dowall inte var delaktig. Hon upplevde att Paul Mac Dowall var kontrollerande.

Mellan åtalspunkterna 1.2 och 1.3 finns en tidsrymd på minst ett år och två månader. Hovrätten finner trots denna tidsrymd att det finns ett så tydligt samband mellan gärningarna och kränkningarna under åtalspunkterna 1.1 och 1.2 samt gärningarna under övriga åtalspunkter att även de första gärningarna ska ses som ett led i en upprepad kränkning av Jessica Mac Dowalls integritet. Hovrätten bedömer därför att gärningarna sammantagna utgör grov kvinnofridskränkning och tingsrättens dom ska ändras i enlighet med detta.

Påföljd

Samtliga gärningar begicks före lagändringen den 1 juli 2013, när minimistrafvet för grov kvinnofridskränkning var sex månaders fängelse. Av 5 § andra stycket i lagen om införande av brottsbalken (1964:163) framgår att den lag som gällde när gärningen företogs ska gälla, om inte lagändringen hade lett till ett lindrigare straff. Hovrätten tillämpar därför den äldre lydelsen av bestämmelsen.

Vid bedömningen av straffvärdet av gärningarna beaktar hovrätten som en försvårande omständighet att barnen under flera åtalspunkter bevittnat misshandeln av Jessica Mac Dowall (se 29 kap. 2 § p. 8 brottsbalken). En annan försvårande omständighet är att kränkningen av Jessica Mac Dowall i samband med flera av misshandelsbrotten förstärkts genom att Paul Mac Dowall tilltalat henne med kränkande tillmälen (se NJA 2004 s. 437).

Hovrätten anser att det samlade straffvärdet för gärningarna motsvarar åtta månaders fängelse. Några omständigheter som utgör skäl att vid straffmätningen frånga straffvärdet har inte framkommit. Med hänsyn till brottets art och straffvärde finns inte förutsättningar att bestämma påföljden till något annat än fängelse. Fängelsestraffets längd bestäms i enlighet med straffvärdet.

Skadestånd

Hovrätten anser att skälig kränkningssersättning för den grova kvinnofridskränkningen Paul Mac Dowall utsatt Jessica Mac Dowall för uppgår till 50 000 kr. Tingsrättens dom ska därför ändras i enlighet med detta.

Ersättningsfrågor

Med hänsyn till Paul Mac Dowall ekonomiska förmåga ska han återbetala samtliga kostnader för målsägandebiträdet och den offentlige försvararen i hovrätten.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B

Överklagande senast den 29 mars 2016.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Torbjörn Widemar och Katja Isberg Amnäs, tf. hovrättsassessorn Katarina Bilge, referent, samt nämndemännen Lotta Juul Martin-Löf och Sonja Leikrans.

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 1

DOM
2015-03-10
meddelad i
Nacka Strand

Mål nr: B 2355-13

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

Ian PAUL Mac Dowall, 19710210-4630
Karl Gerhards Väg 23 A Lgh 1103
133 35 Saltsjöbaden

Offentlig försvarare:

Advokat Johan Eriksson
Försvarsadvokaterna Stockholm HB
Box 12107
102 23 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Daniel Suneson
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm
Box 70296
107 22 Stockholm

Målsägande

Jessica Mac Dowall
Bergabovägen 3
133 37 Saltsjöbaden

Målsägandebiträde:

Advokat Ia Sweger
Advokatfirman Sweger AB
Box 56065
102 17 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Misshandel, 3 kap 5 § brottsbalken
 - 2009-06-01 -- 2009-06-15, åtalpunkt 1.1
 - 2009-11-01 -- 2009-11-30, åtalpunkt 1.2
 - 2012-06-28 -- 2012-07-02, åtalpunkt 1.6
2. Misshandel, ringa brott, 3 kap 5 § brottsbalken
 - 2012-03-30, åtalpunkt 1.5

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 1104	Augustendalsvägen 20	08-561 656 00	08-561 657 99	måndag - fredag
131 26 Nacka Strand		E-post: nacka.tingsratt@dom.se www.nackatingsratt.domstol.se		08:00-16:30

3. Ofredande, 4 kap 7 § brottsbalken
- 2011-02-01 -- 2011-05-15, åtalpunkt 1.4

Åtal som den tilltalade frikänns från

1. Misshandel, 3 kap 5 § brottsbalken
- 2011-02-01 -- 2011-05-15, åtalpunkt 1.3
2. Ofredande, 4 kap 7 § brottsbalken
- 2012-06-01 -- 2013-11-24, åtalpunkt 1.7
3. Skadegörelse, 12 kap 1 § brottsbalken
- 2012-09-01 -- 2012-09-30

Påföljd m.m.

Villkorlig dom med samhällstjänst 80 timmar. Om fängelse i stället hade valts som påföljd skulle fängelse 2 månader ha dömts ut.

Frivårdsenhet:

Frivården Fridhemsplan

Beslut

Skadestånd

1. Paul Mac Dowall ska utge skadestånd till Jessica Mac Dowall med 15 000 kr jämte ränta på beloppet enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 13 maj 2014 till dess betalning sker.

Brottsofferfond

1. Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 500 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Ia Sveger tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 140 370 kr. Av beloppet avser 104 160 kr arbete, 7 170 kr tidsspillan, 966 kr utlägg och 28 074 kr mervärdesskatt.
 2. Johan Eriksson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 238 204 kr. Av beloppet avser 177 723 kr arbete, 11 950 kr tidsspillan, 890 kr utlägg och 47 641 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har yrkat ansvar å Paul Mac Dowall enligt följande.

1. Grov kvinnofridskränkning

Paul Mac Dowall har under tiden i början av juni 2009-24 november 2013 i den gemensamma bostaden på Bergabovägen 7, Saltsjöbaden, begått följande brottsliga gärningar mot Jessica Mac Dowall som han varit gift med:

1. i början av juni 2009 misshandlat målsäganden genom att tilldela henne ett flertal knytnävsslag och knackningar i bröstet och ett knytnävsslag mot ena överarmen, med smärta och blåmärken som följt,
2. vid något tillfälle i november 2009 misshandlat målsäganden genom att tilldela henne ett flertal knytnävsslag och knackningar mot bröstet och axlarna samt ta hårda tag om axlarna, med smärta och blåmärken som följt,
3. vid något tillfälle under 2011, troligtvis under våren, misshandlat målsäganden genom att, när hon varit på väg nedför en trappa, ta tag i henne och dunka henne mot en vägg så att hon slagit i ryggen och bakhuvudet, med smärta som följt,
4. vid något tillfälle under vintern/våren 2011 misshandlat målsäganden genom att ta hårda tag runt hennes armar och kasta henne mot ett badkar så att hon slagit ryggen i en badkarskran, med smärta och blåmärke på ryggen som följt,
5. den 30 mars 2012 misshandlat målsäganden genom att ta hårda grepp runt hennes handleder, kasta omkull henne på golvet och därefter tilldela henne sparkar mot benen, med smärta som följt,
6. vid något tillfälle i slutet av juni eller början av juli 2012 misshandlat målsäganden genom att kasta omkull henne på golvet och därefter tilldela henne slag mot armarna och sparkar mot höften, svanskotan och låret, med smärta och blåmärken som följt,
7. under perioden juni 2012-24 november 2013 ofredat målsäganden genom att tilltala henne med kränkande tillmälen såsom fitta och hora

Paul Mac Dowall begick gärningarna med uppsåt.

Varje gärning var led i en upprepad kränkning av Jessica Mac Dowalls integritet. Gärningarna var också sådana att de kunde förväntas allvarligt skada Jessica Mac Dowalls självkänsla.

Lagrum: 4 kap 4 a § andra stycket brottsbalken i dess nuvarande lydelse och i dess lydelse före den 1 juli 2013.

2. Skadegörelse

Paul Mac Dowall har vid något tillfälle i september 2012 i bostaden på Bergabovägen 7, Saltsjöbaden, slagit sönder målsägandens mobiltelefon värd 7 000 kr.

Paul Mac Dowall begick gärningen med uppsåt.

Lagrum: 12 kap. 1 § brottsbalken

Jessica Mac Dowall har biträtt åtalet och yrkat att Paul Mac Dowall ska förpliktas att utge skadestånd för kränkning till henne med 84 000 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen från den 13 maj 2014 till dess full betalning sker. Av beloppet avser 12 000 kr åtalspunkten 1:1, 12 000 kr åtalspunkten 1:2, 10 000 kr åtalspunkten 1:3, 15 000 kr åtalspunkten 1:4, 15 000 kr åtalspunkten 1:5, 12 000 kr åtalspunkten 1:6 och 8 000 kr åtalspunkten 1:7.

Paul Mac Dowall har förnekat brott och bestritt ansvar samt bestritt det enskilda anspråket. Han har inte kunnat vitsorda något belopp som skäligt i och för sig men vitsordat sättet för räntans beräkning.

UTREDNINGEN

Förhör har på åklagarens begäran ägt rum med Jessica Mac Dowall och Paul Mac Dowall samt kuratorn Pandora Hultqvist, läkaren Anna Leijonhuvud, Jessica Mac Dowalls väninna Anna Skipper, Jessica Mac Dowalls tidigare arbetskamrater Lotta Stemme, Sara Schager och Åsa Modig, Jessica Mac Dowalls mamma Catharina Robacken, Jessica Mac Dowalls systers väninnor Anna Christoffersson och Cecilia Hoffmeister.

Åklagaren har som skriftlig bevisning åberopat läkarintyg utfärdat av Bo Kuritzén den 4 juni 2013, journalanteckningar från besök hos Pandora Hultqvist, journalanteckningar från läkarbesök hos Anna Leijonhuvud och Rad Moezzi.

Jessica Mac Dowall har utöver den av åklagaren åberopade bevisningen åberopat förhör med Nina Persson – verksamhetsledare på Kvinnojouren i Nacka, samt e-meddelanden mellan dels sig och Nina Persson, dels sig och utredaren Mats Gliori, dels Mats Gliori och åklagaren och bilder från Bergabovägen 7.

Paul Mac Dowall har åberopat förhör med sina föräldrar Ian Mac Dowall och Viveca Mac Dowall, en väns syster – Janna Du Rietz, advokaten Erik Lönnqvist, Olof Skipper – gift med Anna Skipper vid tidpunkten för händelsen i åtalspunkten 1:2 – och Jessica Mac Dowalls före detta make Maximilian Drakendal. Vidare har han åberopat av Viveca Mac Dowall gjorda dagboksanteckningar, e-meddelande från sig själv och utdrag över väderleksförhållanden.

DOMSKÄL

Bakgrund

Jessica Mac Dowall var tidigare gift med Maximilian Drakendal, med vilken hon har den gemensamma sonen Kasper Drakendal. Kasper Drakendal föddes i april 2000 i Libanon där familjen då bodde. Efter skilsmässan bodde Kasper Drakendal växelvis hos sina föräldrar med undantag för en period då fadern var förhindrad att ta hand om sonen. Vid separationen bodde Maximilian Drakendal kvar i den tidigare gemensamma bostaden, en hyresrätt. Jessica Mac Dowall erhöll i vart fall 500 000 kr kontant i bodelningen.

Paul och Jessica Mac Dowall blev snabbt ett par efter att de hade träffats på en gemensam väns bröllop år 2003. Efter en tid flyttade de ihop. De gifte sig år 2006. Enligt det äktenskapsförord som gäller mellan dem äger Paul Mac Dowall 80 procent och Jessica Mac Dowall 20 procent av den fastighet som de under år 2008 köpte och där de bodde under den för åtalet aktuella tiden. Frågan om äktenskapsförordets giltighet är rättskraftigt avgjord.

Parterna har två gemensamma barn, Norah född i november 2006 och Ian född i maj 2009.

I ansökan, som inkom till Nacka tingsrätt den 6 februari 2013, yrkade Paul Mac Dowall att rätten skulle döma till äktenskapsskillnad mellan parterna. Den 17 april 2013 gjorde Jessica Mac Dowall, genom sitt dåvarande ombud advokaten Carl Skarborg, en polisanmälan mot Paul Mac Dowall. Anmälan ledde så småningom till det åtal som här är föremål för prövning.

Jessica Mac Dowall medgav yrkandet om äktenskapsskillnad och yrkade för egen del att hon, även interimistiskt, skulle tillerkännas rätten att bo kvar i den gemensamma bostaden i avvaktan på bodelning. Jessica Mac Dowalls interimistiska yrkande avslogs av tingsrätten i beslut den 22 maj 2013, vilket beslut fastställdes av Svea hovrätt den 20 juni 2013. Vid sammanträde för muntlig förberedelse den 13 juni 2013 vidhöll Jessica Mac Dowall att hon skulle tillerkännas rätten att bo kvar i bostaden. I beslut den 27 juni 2013 bifölls yrkandet. Beslutet överklagades till Svea hovrätt som inte meddelade prövningstillstånd. Målet kom först därefter att omfatta frågor om vårdnaden om barnen, barnens boende och umgängesrätt. Den 7 oktober 2013 dömde tingsrätten till äktenskapsskillnad mellan parterna. Frågorna om vårdnad, boende och umgänge är ännu inte slutligt avgjorda.

Merparten av de gärningar som här är aktuella har satts i samband med andra händelser och har därför getts följande benämningar. Åtalpunkten 1:1 – Möhippan, av Jessica Mac Dowall för sin syster planerad möhippa; åtalpunkten 1:2 – Blåsningen, Jessica Mac Dowall deltog vid inspelningen av en så kallad blåsning av Anna Skipper i TV-programmet "Blåsningen"; åtalpunkten 1:3 – Trappan, händelse i anslutning till en trapp i bostaden; åtalpunkten 1:4 – Badkaret, händelse i badrummet i bostaden; åtalpunkten 1:5 – Cannes, händelse inför en tjänsteresa till

Cannes, och åtalspunkten 1:6 – Frankrike, händelse inför en semesterresa till Frankrike via Särö.

Åklagaren har utöver vad som framgår i åtalet uppgett att gärningarna enligt 29 kap. 2 § 8 brottsbalken ska bedömas mot bakgrund av att de har varit ägnade att skada tilliten och tryggheten hos dels parternas gemensamma barn, dels Kasper Draken-dal, eftersom de ägt rum inför dem.

Tingsrättens bedömning

Skuld

För en fällande dom i ett brottmål krävs att domstolen genom den utredning som har lagts fram finner det vara ställt utom allt rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till det som läggs honom eller henne till last.

När det gäller värderingen av motstående utsagor från målsäganden och den tilltalade är det inte tillräckligt att målsägandens berättelse är rimlig och har högre tilltro. En trovärdig utsaga från målsäganden kan dock, i förening med vad som i övrigt har framkommit i målet, vara tillräcklig för en fällande dom (jfr NJA 2009 s. 447 I och II med hänvisningar).

För att målsägandens uppgifter ska kunna läggas till grund för en fällande dom måste målsäganden bedömas som alltigenom trovärdig och utsagan framstå som fullt tillförlitlig. Det får nämligen inte finnas svagheter i en sådan utsaga eller omständigheter i den tilltalades version som ger upphov till ett rimligt tvivel. Det är också ett rimligt krav att målsägandens berättelse till den del det är praktiskt möjligt kontrollerats under förundersökningen, även om brister i det avseendet inte utan vidare behöver leda till att åtalet inte kan anses styrkt.

Vid bedömningen av målsägandens utsaga finns det ofta anledning att lägga vikt främst vid sådana faktorer som avser innehållet i berättelsen som sådan, exempelvis i vad mån den är klar, lång, levande, logisk, rik på detaljer, påvisat sanningsenlig i viktiga enskildheter samt fri från felaktigheter, motsägelser, överdrifter, svår-förklarliga moment, konstansbrister, dåligt sammanhang eller tvekan i avgörande delar. När åtalet dessutom omfattar ett obestämt antal gärningar som inte har individualiserats i gärningsbeskrivningen måste prövningen av skuldfrågan ske med beaktande av att den tilltalade i praktiken kan ha begränsade möjligheter att förebringa någon annan motbevisning än sådan som avser målsägandens allmänna trovärdighet. En bristande individualisering gör att stränga krav bör upprätthållas när det gäller bevisföringen.

Redan här finns skäl att framhålla att den pågående processen angående vårdnaden om parternas gemensamma barn, barnens boende och umgängesrätt, men även förekomsten av andra processer, innebär att det finns skäl att vara försiktig vid värderingen av parternas utsagor.

Paul Mc Dowalls berättelse är helt oförenlig med vad Jessica Mac Dowall har uppgett. Han har vidgått att det förekommit mycket bråk, dock endast verbala sådana, och genomgående förnekat all våldsanvändning samt att han vid något tillfälle skulle ha använt kränkande tillmälen, som hora eller brukat könsord, mot Jessica Mac Dowall. Hans uppgifter i sig är inte osannolika eller på annat sätt sådana att de kan lämnas utan avseende. Här kan nämnas att av honom under förundersökningen framtaget material och lämnade uppgifter har föranlett relevanta kompletteringar och justeringar.

Jessica Mac Dowall har lämnat en lång, i viss mån detaljerad, redogörelse för parternas relation och de olika händelserna men även andra incidenter hon menar har ägt rum. Hon har uppgett att hon under den tid parterna hade en relation endast berättat för Catharina Robacken och i viss mån för Anna Skipper om att hon utsatts

för övergrepp. De uppgifter som Jessica Mac Dowall har lämnat framstår dock till viss del som märkliga, överdrivna eller motsägelsefulla. Utsatt för press har hon ibland ändrat sig om detaljer och gett intryck av att vara selektiv i sitt återgivande. I någon mån kan det förklaras med att olika händelser förväxlats – såvitt framkommit har åtal väckts endast beträffande incidenter som har kunnat knytas till andra händelser eller på annat sätt framstår som avvikande – och tidsutdräkten.

Här finns skäl att närmare uppehålla sig vid följande. Jessica Mac Dowall har under hösten 2012, tidsmässigt i samband med att Paul Mac Dowall hävdar att han hade kommit fram till och meddelat henne att äktenskapsskillnad var det enda som återstod för dem och hon sökt biträde av advokat, inför andra valt att berätta främst att Kasper Drakendal har varit utsatt för Paul Mac Dowalls verbala kränkningar men även att hon själv har utsatts för våld. Först sommaren året efter – sedan målet om äktenskapsskillnad aktualiserats, polisanmälan gjorts och tvisten om rätten att bo kvar i den gemensamma bostaden prövats flera gånger – har yrkanden framställts rörande vårdnaden om barnen, deras boende och umgängeserätt. Detta trots att barnens välbefinnande angetts vara Jessica Mac Dowalls högsta prioritet och hon säger sig ha sökt skyddat boende för sig och barnen dels innan dessa frågor aktualiserades, dels långt senare; dock utan att någon förklaring lämnats till vad som skulle ha utlöst någon sådan ansökan, än mindre har stöd för att ha beviljats eller att faktiskt ha befunnit sig på sådant boende förebragts.

Enligt Jessica Mac Dowall har hennes ombud agerat utan hennes kännedom och självsvåldigt, bland annat genom att göra en polisanmälan, väcka talan i olika avseenden men även vid ett möte med Paul Mac Dowall och dennes dåvarande ombud advokat Erik Lönnqvist i mars 2013. Detta framstår i sig som märkligt att en advokat agerar utan huvudmannens uppdrag. Än märkligare är det förslag till lösning för att undgå vidare tvister, såväl stämningar som åtal, som enligt Paul Mac Dowall och Erik Lönnqvist avhandlades vid nämnda möte, vilket för övrigt Jessica Mac Dowall inte närvarade vid, i mars 2013. Ett krav om skadestånd till Kasper

Drakendal borde vidare ha avhandlats även med dennes far. Ställd mot att fullmakt undertecknats av henne för ombudet omfattande att göra polisanmälan, har hon uppgett att hon ”undertecknade massor av fullmakter”.

Jessica Mac Dowall har beskrivit relationen mellan Paul Mac Dowall och hennes son, Kasper Drakendal, som ansträngd, präglad av nedlåtande tillmälen mot sonen och av att Paul Mac Dowall särbehandlat honom. Detta är svårförståeligt mot bakgrund av att hon också gjort gällande att hon under flera år sökt övertyga Paul Mac Dowall om att hon ensam borde tillerkännas vårdnaden om sonen som därvid skulle få sitt stadigavarande boende hos parterna och komma att hamna i en än mer utsatt position. Det kan nämnas – även om det har perifer betydelse och kan ha sin förklaring – att Maximilian Drakendal tillbakavisat kännedom om problem i relationen mellan sonen och Paul Mac Dowall, eller för den delen förekomsten av de av Jessica Mac Dowall påstådda problemen mellan honom själv och Paul Mac Dowall.

Det fysiska våld som Jessica Mac Dowall har berättat om består i huvudsak av så kallade peps, hårda slag med knytnäven mot överarmarna, och knackningar, hårda snabba slag med lång- och pekfingret eller knogarna, mot bröstbenet. Dessa beskrivningar är svåra att förena med vad Nina Persson, som i sin yrkesverksamhet torde vara van att i samtal höra om övergrepp mot kvinnor i hemmet, uppgett om att Jessica Mac Dowall berättat om ”grovt fysiskt våld”.

Janna Du Rietz har berättat att hon av en bekant som är eller har varit arbetskamrat med Jessica Mac Dowall, upplysts om att Jessica Mac Dowall ensam har tillerkänts vårdnaden om Norah och Ian.

Även om Nina Perssons uppgift om våldet är subjektiv och den felaktiga uppgift som Janna Du Rietz har fått av annan person angående vårdnaden om barnen kan bero på missförstånd, ger de anledning att vara försiktig vid värderingen av Jessica Mac Dowalls uppgifter.

Vad gäller händelsen i åtalspunkten 1:4 – Badkaret, är den del som åtalet omfattar enligt Jessica Mac Dowall endast ett led i ett längre förlopp. Här ska framhållas att det med hänsyn till parternas fysik och att Jessica Mac Dowall saknade kläder på överkroppen, inte förefaller möjligt att det ska ha gått till på sätt som Jessica Mac Dowall har beskrivit det; Paul Mac Dowall ska med tag om hennes armar ha lyft henne ur badkaret och kastat henne över badrummet.

Sammanfattningsvis finner tingsrätten att det för att Jessica Mac Dowalls uppgifter ska kunna läggas till grund för bedömningen, fordras att de vinner stöd av annan bevisning. Redan här kan anmärkas att inte något av vittnena har sett våld utövas eller har hört Paul Mac Dowall uttala kränkande tillmälen mot Jessica Mac Dowall men några av dem har talat med Jessica Mac Dowall i nära anslutning till händelsen och sett blessyrer. Vidare saknas dokumentation som rättsintyg eller fotografier av de påstådda skadorna.

Tingsrätten övergår till att pröva respektive punkt.

Åtalspunkten 1:1 – Möhippan

Enligt Jessica Mac Dowall utdelade Paul Mac Dowall tio-tolv peps som träffade henne på bröstbenet och ett knytnävsslag som träffade på axeln samt höll henne hårt på axlarna. Hon vet inte om detta skedde inför barnen. Det var över på några minuter. Det gjorde ont – smärtan och ömheten satt kvar en tid efteråt – och hon fick blåmärken. De åkte sedan till Särö för systemns möhippa, vilken Jessica Mac Dowall planerat.

Catharina Robacken har berättat att hon på natten innan möhippan, då Jessica Mac Dowall kom nedför trappan iklädd ett nattlinne, såg blåmärken på dotterns armar och bröst. Omedelbart tillfrågad om vad som hade hänt blev Jessica Mac Dowall

arg men pressad på morgonen började hon gråta och sade att maken hade slagit henne samt visade blåmärken, några centimeter stora, på höger överarm.

Anna Kristoffersson, Cecilia Hoffmeister, Janna Du Rietz och Viveca Mac Dowall har uppgett att de inte såg några blåmärken och att Jessica Mac Dowall betedde sig allt från ”som vanligt” till ”märkligt”, varvid de tre först nämnda har berättat att hon suttit vid poolen på den SPA-anläggning möhippan ägt rum klädd i badrock. Här ska framhållas att Jessica Mac Dowall bara en dryg månad tidigare fött barn samt i nära anslutning till möhippan hade haft så kallad mjölkstockning, varför vare sig avstående från bad eller iklädande av badrock kan tillmätas någon betydelse vad gäller att bedöma ett beteende.

Beträffande Viveca Mac Dowalls påstående att hon inte såg några blåmärken utesluter det inte att sådana funnits, oavsett om någon amning har ägt rum inför henne eller inte. Vad Viveca Mac Dowall har uppgett om att Jessica Mac Dowall sov hos dem natten före möhippan, synes vara en slutsats dragen med stöd av de anteckningar hon gjort i sin dagbok. Enligt tingsrättens uppfattning lämnar dagboksanteckningen utrymme för olika tolkningar. Det har såvitt framkommit inte heller varit något ovanligt att parterna vid vistelse på Särö sov hos sina respektive föräldrar. Viveca Mac Dowalls uppgifter i detta avseende ger därför inte anledning att ifrågasätta vad Catharina Robacken har uppgett om sina iakttagelser av dottern.

Även med den försiktighet som alltid är påkallad när en nära anhörigs uppgifter ska värderas, finner tingsrätten att Jessica Mac Dowalls uppgifter med det stöd de får av vad Catharina Robacken har uppgett, ska läggas till grund för bedömningen. Det är således styrkt att Paul Mac Dowall har knackat Jessica Mac Dowall tio-tolv gånger i bröstet och slagit henne med knuten näve på överarmen med smärta och blåmärken som följd. Gärningen i sig är att bedöma som misshandel av normalgraden.

Åtalspunkten 1:2 – Blåsningen

Enligt Jessica Mac Dowall fick hon några dagar innan inspelningen av själva blåsningen ta emot ganska många slag och knackningar som resulterade i blåmärken på bröstben och axlar. Under inspelningen av programmet var hon nervös för att ljudteknikerna skulle upptäcka blåmärkena.

Anna Skipper har vid förhandlingen inte närmare kunnat redogöra för exakt hur det utrymme såg ut i vilket det samtal som hon redogjort för ägde rum mellan henne och Jessica Mac Dowall den aktuella kvällen. Enligt tingsrättens uppfattning saknas ändå anledning att av det skälet ifrågasätta Anna Skippers trovärdighet och uppgifternas tillförlitlighet vad gäller samtalet i sig och hennes iakttagelser, särskilt som hon har uppgett att en anledning till att hon minns händelsen tydligt är att det var ”makabert”. Anna Skipper har berättat i huvudsak följande. Efter inspelningen av själva ”blåsningen” föreslog hon att de – hon, hennes dåvarande make och Jessica Mac Dowall – skulle stanna till för att samtala och ta ett glas vin. De åkte till Hotell J. Jessica Mac Dowall bad henne följa med till toaletten. Enligt Jessica Mac Dowall hade Paul Mac Dowall ställt Jessica Mac Dowall framför en spegel och sagt att hon inte hade några blåmärken, att hon var en hora och att hon var dum i huvudet. Jessica Mac Dowall bad henne titta om hon såg blåmärken. Hon såg blåmärken på samma ställe som hon hade sett blåmärken vid ett tillfälle år 2006; på armarna högt upp axlarna var det mer rödblått medan bröstet var fläckigt i blandade färger, ”rena kalabaliken”. Hon minns inte hur länge de stod där eller om de pratade mer i detalj om hur Jessica Mac Dowall hade fått märkena. De talade om de verbala kränkningarna, hur Paul Mac Dowall ”psykade” Jessica Mac Dowall. För henne, som träffat Paul Mac Dowall vid ett tillfälle och sett ”det perfekta paret”, krockade det.

Tingsrätten finner att Jessica Mac Dowalls uppgifter med det stöd de får av vad Anna Skipper har berättat, ska läggas till grund för bedömningen. Det är således styrkt att Paul Mac Dowall har utdelat knackningar och slag som träffat Jessica Mac

Dowall på bröstben och axlar med smärta och blåmärken som följd. Gärningen är att bedöma som misshandel av normalgraden.

Åtalspunkten 1:3 – Trappan

Jessica Mac Dowall har berättat att hon våren 2011, i samband med ett gräl gömde sig i äldste sonens rum men efter att ha hittats, gick mot trappan. Paul Mac Dowall följde efter och knuffade henne när kanske fem trappsteg återstod. Hon föll och landade på golvet nedanför trappan för att dras upp på fötter och dunkas in i en motstående stenvägg. Därvid slog hon i huvudet och ryggen. Hon var öm i kroppen i en vecka. Barnen såg på.

Eftersom stödbevisning saknas, ska vid den bedömning som tingsrätten har gjort ovan, åtalet i den här delen ogillas.

Åtalspunkten 1:4 – Badkaret

Enligt Jessica Mac Dowall var Paul Mac Dowall vid detta tillfälle arg över något som rörde Kasper Drakendal och hon svarade att det fick vara nog. Klädd i endast trosor gick hon mot Paul Mac Dowall, som stod i dörröppningen till badrummet. Paul Mac Dowall tog tag i henne och slängde henne i badkaret, så hon fick den stora kranen rakt in i ryggen. Därefter tryckte han mot hennes hals och svängde, med grepp om hennes överarmar, över henne till duschen på andra sidan av badrummet. Hon trodde att hon skulle dö. Hela våren hade hon jätteont i ryggen, något hon alltfjämt har. Norah och Ian befann sig utanför badrumsdörren, bakom sin pappa. De grät. Paul Mac Dowall tog barnen och stängde in sig med dem i sovrummet och tröstade dem. Då visste hon att hon skulle skilja sig men hon visste inte hur hon skulle ta sig ur äktenskapet. Hon berättade om händelsen för Anna Skipper och sin mamma.

Först år 2013, på åklagarens begäran, uppsökte hon en läkare som enligt uppgift var rättsläkare, Bo Kuritzén. Hon hade även bokat tid för magnetröntgen men avbokade den sedan Bo Kuritzén framfört att det vore onödigt att utsätta sig för strålningen.

Catharina Robacken har berättat att hon talade med sin dotter i telefon samma natt. Jessica Mac Dowall berättade att Paul Mac Dowall hade slängt in henne i den antika badrumskranen och sedan slängt över henne i duschen samt att hon trodde att hon hade brutit ryggen.

Anna Skipper har i den här delen berättat i huvudsak följande. Våren 2011 ringde Jessica Mac Dowall henne och ville att de skulle träffas. De träffades på ett café i Saltsjöbaden. Jessica Mac Dowall såg inte ut att må bra utan såg fruktansvärt sliten ut. När hon frågade hur Jessica Mac Dowall mårde, svarade denna att hon måste visa någonting. Jessica Mac Dowall var ”totalblå” över hela ländryggen och så rädd att hon skakade. Enligt Jessica Mac Dowall hade Paul Mac Dowall kastat eller puttat henne in i badkarskranen och tagit strypgrepp på henne när hon låg i badkaret så hon trodde att hon skulle dö. Jessica Mac Dowall hade ont i ryggen. Skällsord hade också uttalats. Anna Skipper blev arg och sade att Jessica Mac Dowall måste göra något, skilja sig, polisanmäla och uppsöka läkare.

Sara Schager och Lotta Stemme har båda berättat att de under hösten 2012 av Jessica Mac Dowall fått höra att Paul Mac Dowall knuffat eller puttat henne ner i badkaret.

Tingsrätten finner att Jessica Mac Dowalls uppgifter med det stöd de får av vad Catharina Robacken och Anna Skipper, men även i viss mån Sara Schager och Lotta Stemme, har uppgett, ska läggas till grund för bedömningen. Det är således styrkt att Paul Mac Dowall har knuffat eller puttat Jessica Mac Dowall så att hon har hamnat i badkaret och därvid fått kranen i ryggen. Fråga är hur gärningen är att bedömas. Här är av betydelse att Jessica Mac Dowall gått mot Paul Mac Dowall

som stått i dörröppningen. Från Paul Mac Dowalls position är badkaret beläget in i en smyg eller nisch till vänster en bit in i badrummet. Enligt tingsrättens uppfattning kan det därför inte uteslutas att Jessica Mac Dowall av en tillfällighet landat i badkaret. Det kan således inte anses styrkt att Paul Mac Dowall har haft för avsikt att med sitt handlande tillfoga Jessica Mac Dowall skada eller hållas för visst att han skulle ha knuffat Jessica Mac Dowall om han hade varit viss om att hon genom knuffen skulle komma att åsamkas skada. Gärningspåståendet får anses innefatta att Paul Mac Dowall handgripligen antastat Jessica Mac Dowall på sätt som fordras för ett ofredande och erforderlig åtalsangivelse får anses föreligga. Gärningen ska därför bedömas som ofredande.

Åtalspunkten 1:5 – Cannes

Jessica Mac Dowall har berättat att de hade bråkat i flera dagar, bland annat för att Paul Mac Dowall var förbannad över en bh hon köpt inför resan. När hon väntade på den beställda taxin kallades hon könsord och oduglig för att hon inte hade tömt torktummlaren. Paul Mac Dowall vred om hennes handleder så hon föll och när hon låg ned sparkade han henne. Sedan öppnade Paul Mac Dowall dörren och kastade ut henne och hennes stora blå bag. Han sade till henne att hon aldrig behövde komma tillbaka, hon var inte välkommen och ”mamma kommer inte tillbaka”. Hon såg att Norah och Ian var helt förtvivlade. Taxin kom och hon kunde inte behärska sig utan grät högt. På vägen till flygplatsen hämtades Åsa Modig upp. Hon kunde inte sluta gråta. Hon berättade för Åsa Modig att hon inte hade fått säga hejdå till barnen, att hon och Paul Mac Dowall hade bråkat, att Paul Mac Dowall hade kastat ut henne och väskan men hon sade inte något om slag eller spark. Det brände väldigt mycket på handlederna som blev röda och hon fick lårkakor men hon minns inte om det blev blåmärken.

Åsa Modig har uppgett att Jessica Mac Dowall var helt rödgråten, tog sig om handlederna och berättade att det hade varit bråk, att Paul Mac Dowall hade slängt ut henne och att hon inte hade fått säga hejdå till barnen.

Vad gäller datum för händelsen i fråga finns skäl att anmärka att det justerats sedan Paul Mac Dowall presterat bevis på annat som ägt rum den inledningsvis uppgivna dagen och Jessica Mac Dowall kontrollerat när resan skedde. Anledning saknas att här ifrågasätta tidsangivelsen. Åsa Modig har haft tydliga svårigheter att hålla i sär iakttagelser från slutsatser och vad hon i ett senare skede har hört av Jessica Mac Dowall, vilket medför att stor försiktighet är påkallad vid värderingen av hennes uppgifter. Enligt tingsrättens uppfattning ger utredningen därför stöd enbart för att Jessica Mac Dowalls handleder har vridits om medan åtalet i övrigt inte kan anses styrkt. Gärningen är att bedöma som misshandel som är ringa.

Åtalspunkten 1:6 – Frankrike

Jessica Mac Dowall har berättat att den dag familjen skulle bila till Särö för att dagen efter fortsätta till Frankrike, var hon sen från jobbet. Parterna började bråka. När hon sade att hon inte ens ville åka, blev Paul Mac Dowall ”helt galen”. Han ville då att hon inte skulle följa med, han kallade henne för könsord, slängde ned henne på golvet och sparkade henne på låren och svanskotan med skor på sig. Hon sade till honom att sluta och ”Norah ser, Norah ser” – det var det enda hon kunde tänka på för Norah hade varit i närheten. Jessica Mac Dowall tog sig ut i serveringsgången och till rummet intill där hon ställde sig upp. Paul Mac Dowall kom efter och slängde på nytt ner henne på golvet. Sedan lyfte Paul Mac Dowall upp Norah och sade att de skulle åka utan mamma. Det fick henne att sätta sig i bilen. På Särö lämnades hon av hos sina föräldrar. Hon pratade med sin mamma om vad som hade hänt. Dagen efter åkte de till Frankrike. Hon hade väldigt ont i svanskotan och tänkte att det kunde vara en spricka.

Catharina Robacken har berättat att på morgon efter att dottern hade kommit till Särö noterade hon att dottern hade svårt gå, att hon haltade och att hon hade svårt sitta. Catharina Robacken såg inte några skador. Jessica Mac Dowall berättade att hon hade blivit misshandlad, sparkad, i bostaden och att det hade skett inför Norah. Jessica Mac Dowall berättade även att parterna hade bråkat om Kasper Drakendals medföljande och att de var sena till den middag som de skulle äta hos Paul Mac Dowalls föräldrar samt att hon inte hade ätit på hela dagen utan hade gjort kaffe och brett smörgås. När Paul Mac Dowall hade sagt att de skulle åka utan mamma hade Jessica Mac Dowall gått till bilen.

Anna Skipper har i huvudsak berättat att Jessica Mac Dowall ringde, som hon tror från Göteborg sommaren 2012, när familjen skulle åka till Frankrike och berättade att hon hade blivit slagen i köket inför barnen på grund av att den äldsta pojken inte fick åka med och att det var kaos hemma.

Sara Schager och Åsa Modig har båda berättat att de under hösten 2012 av Jessica Mac Dowall fått höra om ett gräl inför en semesterresa till Frankrike samma år. Enligt Sara Schager berättade Jessica Mac Dowall att Paul Mac Dowall hade sparkat henne på svanskotan inför parternas gemensamma dotter och att Jessica Mac Dowall därefter hade haft svårt att sitta.

Här kan noteras att Paul Mac Dowall förnekat något bråk med anledning av researrangemangen kring Kasper Drakendals Frankrikeresa, vilket i viss mån stöds av att Maximilian Drakendal har uppgett att han inte minns någon sådan kontrovers.

Tingsrätten finner att Jessica Mac Dowalls uppgifter med det stöd de får av vad Catharina Robacken och i viss mån Anna Skipper och Sara Schager har uppgett ska läggas till grund för bedömningen. Det är således styrkt att Paul Mac Dowall har knuffat eller slängt omkull Jessica Mac Dowall och sedan har sparkat henne på

låren och svanskotan, vilket orsakat i vart fall smärta. Gärningen ska bedömas som misshandel av normlagaden.

Åtalspunkten 1:7

Samtliga som har hörts på åklagarens och Jessica Mac Dowalls begäran har berättat om att det enligt uppgift från Jessica Mac Dowall har varit vanligt förekommande att Paul Mac Dowall använt sig av tillmälen och nedsättande uttalanden mot Jessica Mac Dowall och därvid knutit dem till de olika tillfällena som de har hörts om. Vad gäller tiden juni 2012 – 24 november 2013 har dock endast Jessica Mac Dowall omtalat förekomsten därav. Med hänsyn till vad som ovan anförts om behovet av stödbevisning, kan åtalet i denna del inte anses styrkt.

Åtalspunkten 2 – Skadegörelse

Jessica Mac Dowall har beträffande denna händelse berättat att Paul Mac Dowall, som hade fått syn på ett sms från en manlig kollega, naken stormade ner för trappan med Ian i släptåg och anklagade henne för otrohet varpå han slog mobiltelefonen i bordet tills den gick sönder. Detta skedde i slutet av september 2012. Hon skaffade en ny mobiltelefon den 5 december 2012.

Lotta Stemme har berättat att hon hört Jessica Mac Dowall berätta att Paul Mac Dowall i samband med att en kollega ringde eller sms:ade slog sönder Jessica Mac Dowalls mobiltelefon.

Utöver Jessica Mac Dowall har inte någon kunnat lämna närmare uppgifter om händelsen eller när den ska ha ägt rum. Mot bakgrund av vad som ovan anförts om behovet av stödbevisning, ska åtalet därför ogillas.

Rubricering

Tingsrätten har då att bedöma om gärningarna ska bedömas som grov kvinnofrids-kränkning enligt 4 kap. 4 a § brottsbalken. Då Jessica Mac Dowall och Paul Mac Dowall vid tidpunkten för gärningarna var gifta, var de närstående på ett sådant sätt som krävs för att bestämmelsen ska vara tillämplig. Samtliga gärningar som Paul Mac Dowall har överbevisats om faller också under brottsbalkens tredje och fjärde kapitel.

Vad gäller gärningarna under punkterna 1:1 och 1:2 är de begångna i juni och november 2009, gärningen i punkten 1:4 vintern/våren 2011 och gärningarna i punkterna 1:5 och 1:6 våren respektive sommaren 2012. Med hänsyn till tidsrymden mellan de två första och den tredje gärningen, kan de inte anses utgöra ett led i en upprepad kränkning. De tre senare gärningarna står i ett sådant tidsmässigt samband med varandra att rekvisitet i den delen kan anses uppfyllt. Vad gäller gärningarna i punkterna 1:4 och 1:5 är det dock fråga om gärningar av lindrigare art. Vid en samlad bedömning finner tingsrätten att det inte kan anses utrett att dessa tre gärningarna har utgjort ett led i en upprepad kränkning av Jessica Mac Dowalls integritet och varit ägnade att allvarligt skada hennes självkänsla.

Samtliga gärningarna ska därför bedömas var för sig. Paul Mac Dowall ska således inte dömas för grov kvinnofridskränkning, utan för misshandel av normalgraden vid tre tillfällen, misshandel som är att bedöma som ringa vid ett tillfälle och ofredande vid ett tillfälle.

Enskilt anspråk

Med den utgång i skuldfrågan som ovan redovisats är fråga om Paul Mac Dowall är skadeståndsskyldig gentemot Jessica Mac Dowall.

Den kränkning som hon har utsatts för såvitt avser punktern 1:1 och 1:2 samt 1:6 är så allvarlig att hon är berättigad därtill. Det har emellertid inte varit fråga om våld som det är visat har medfört några allvarligare men eller bestående skador. Ersättning ska därför utgå med skäliga 5 000 kr per tillfälle, tillhoppa 15 000 kr.

Påföljd

Straffvärdet för de gärningar som Paul Mac Dowall ska dömas för motsvarar ett kortare fängelsestraff. Av betydelse är här i skärpande riktning att ofredandet och den ringa misshandeln skett inför barnen – vad gäller punkterna 1:2 och 1:6 har inte kunnat utredas att så verkligen varit fallet – medan den omständigheten att gärningarna i punkterna 1:1 och 1:2 ligger långt tillbaka i tiden samt att en fällande dom kan få konsekvenser för Paul Mac Dowalls yrkesutövning ska beaktas i andra riktningen. Vid en samlad bedömning bedömer tingsrätten att straffmättningsvärdet motsvarar fängelse två månader.

Paul Mac Dowall är i sammanhanget att anse som ostraffad. Han lever under ordnade förhållanden och har, enligt det yttrande som har inhämtats från Kriminalvården, inte något övervakningsbehov. Det saknas särskild anledning att befara att han kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet. Med hänsyn härtill och då omständigheterna även i övrigt så tillåter samt Paul Mac Dowall samtyckt därtill, bestämmer tingsrätten påföljden till villkorlig dom och samhällstjänst. Tiden för samhällstjänsten bestäms utifrån straffmättningsvärdet till åttio timmar.

Övriga frågor

Då fängelse ingår i straffskalan för de brott som Paul Mac Dowall nu döms för ska han betala lagstadgad avgift till brottsofferfonden.

Ia Sveger har yrkat ersättning för arbete i 120 timmar 15 minuter för det biträde hon lämnat Jessica Mac Dowall sedan augusti 2014. Johan Eriksson har yrkat ersättning för arbete i 136,5 timmar för försvaret sedan juni 2013. Båda har begärt viss ytterligare ersättning.

När det gäller den av Ia Sveger yrkade ersättningen gör tingsrätten följande bedömning.

Ett målsägandebiträdes uppgift är att tillvarata målsägandens intressen samt ge målsäganden stöd och hjälp för att lindra påfrestningarna i samband med utredningen av brottet och under rättegången. En viktig uppgift är bistånd med att föra talan om enskilt anspråk. En naturlig uppgift för målsägandebiträdet är också att förklara hur förundersökningen går till (prop. 1987/88:107 s. 23 f.). Biträdet har vidare rätt att vara med vid alla förhör som hålls med målsäganden och ska därvid bevaka att förhören går rätt till och att inga ovidkommande eller kränkande frågor ställs.

Enligt 5 § lagen (1988:609) om målsägandebiträde har målsägandebiträdet rätt till ersättning i enlighet med vad som enligt 27 § rättshjälpslagen (1996:1619) gäller för biträde vid rättshjälp. I sistnämnda bestämmelse stadgas att biträde har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg som uppdraget har krävt. Vid bedömningen av vad som är skäligt arvode ska uppdragets art och omfattning beaktas. Ersättningen ska således endast avse kostnader som varit nödvändiga för uppdragets fullgörande.

Den arbetsredogörelse som Ia Sveger har ingett innehåller kortfattade beskrivningar av poster, såsom samtal med ”hm”, vittnen och mottagande av diverse skrivelser. Här kan noteras att åtal redan väckts när Ia Sveger förordnades som målsägandebiträde och att huvudförhandlingen som var planerad att starta den 27 oktober 2014 ställdes in delvis med anledning av att Jessica Mac Dowall åberopade ny bevisning

men att det skedde med sådan framförhållning att det inte torde ha föranlett något extra arbete.

Utgångspunkten är att biträdet bör se till att tidsåtgången för annat arbete än sådant som är nödvändigt för målsägandebiträdesuppdragets fullgörande, vilket antalet samtal med Jessica Mac Dowall ger vid handen förekommit, begränsas. Här kan också anmärkas att Ia Sveger som skäl för att hon skulle förordnas som målsägandebiträde framhållit att hon som ombud i det mellan parterna pågående målet om vårdnad m.m. redan var väl påläst i målet, vilket skulle underlätta handläggningen av brottmålet och därför inte behöva innebära alltför stora kostnader med anledning av bytet av biträde.

Mot bakgrund av det nu angivna samt att målet inte varit mer komplext än mål av liknande lag, kan den tidsåtgång för vilken Ia Sveger har yrkat ersättning inte anses rimlig eller ha varit skäligen påkallad för att tillvarata Jessica Mac Dowalls intressen. Tingsrätten finner att Ia Sveger får anses skäligen tillgodosedd genom att tillerkännas ersättning för arbete i 80 timmar – härvid har utöver huvudförhandlingstiden en tidsåtgång omdrygt en vecka bedömts tillräcklig. Därutöver ska Ia Sveger tillerkännas yrkad ersättning för tidsspillan och utlägg.

Den ersättning som yrkats av Johan Eriksson är skälig och ska utgå.

Kostnaderna för målsägandebiträdet och försvaret ska med hänsyn till att Paul Mac Dowall frias från de allvarligaste delarna av åtalet, stanna på staten.

NACKA TINGSRÄTT

DOM
2015-03-10

B 2355-13

Avdelning 1

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (DV 400)

Överklagande – ställt till Svea hovrätt – ska ha inkommit till tingsrätten senast den 31 mars 2015.

På tingsrättens vägnar

Linn Pantzar

I avgörandet har deltagit rådmannen Linn Pantzar samt nämndemännen Daniel Moore, Lilian Nylinder och Elisabeth Persson-Grip. Enhälligt.

SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.

SVEA HOVRÄTT

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga hovrättens avgörande ska Ni göra det genom att skriva till Högsta domstolen.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till hovrätten. Det ska ha kommit in till hovrätten senast den dag som anges i slutet av det överklagade avgörandet.

Beslut om häktning, restriktioner enligt 24 kap. 5 a § rättegångsbalken eller reseförbud får överklagas utan tidsbegränsning.

Det krävs prövningstillstånd för att Högsta domstolen ska pröva ett överklagande. Högsta domstolen får meddela prövningstillstånd endast om

1. det är av vikt för ledningen av rättstillämpningen (prejudikatskäl) att överklagandet prövas av Högsta domstolen, eller
2. det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Överklagandet ska innehålla uppgifter om

1. klagandens namn, adress och telefonnummer,
2. det avgörande som överklagas (hovrättens namn och avdelning samt dag för avgörandet och målnummer),
3. den ändring i avgörandet som yrkas,
4. varför avgörandet ska ändras,
5. de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas,
6. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis.

Förenklad delgivning

Om Ni tidigare informerats om att Ni kan komma att delges handlingar i målet/ärendet genom förenklad delgivning, kan förenklad delgivning med Er komma att användas också hos Högsta domstolen om någon överklagar avgörandet dit.